

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci, cooperative și întreprinderi Lei 5000—; pt. particulari Lei 1500—; pentru funcționarii publici și particulari Lei 1000—. În străinătate Lei 5000—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 50—

Fondator: **DR. CORNEL DIACONOVICH.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Velicu**

Sumarul:

Dumitru D. Periș: Realizări sociale și economice în Uniunea Sovietică. — Dela „Solidaritatea”: Gajul în favoarea băncilor. — Decret-Lege. — Iosif Naghiu: Doi negustori bihoreni. — * * Bibliografie.

Realizări sociale și economice în Uniunea Sovietică.

Spre est ne învecinăm cu U. R. S. S., fără extrem de bogată, care deține un loc de frunte în angrenajul dezvoltării economiei mondiale. Datorită vastității teritoriului, precum și abundenței bogățiilor ce brăzdează dela un capăt la celălalt această țară, putem considera pe drept cuvânt Uniunea Sovietică o entitate economică perfectă, posedând toate bunurile necesare unei bune prosperități materiale și sociale. Această parte de lume nu este o țară ca oricare altă, ei mai de grabă un continent, cum de altfel o numește d-l Mitiță Constantinescu într-o lucrare recent apărută.¹⁾

Cuprinzând cu privirea întinsele și mănoasele câmpii ale Ucrainei până de parte spre bătrânii Urali, sau urcând pe semețele piscuri al falnicului Caucaz

și scrutând zarea până în Crimeea cu mediteranianul ei climat blând și dulce pe alocuri, dar al Mării Negre, iar de acolo spre cetatea ghețurilor și zăpezilor veșnice, făcând aceasta ne putem da seama despre neimaginabila forță economică de care dispune acest continent sovietic. Cum își poate imagina cineva, că Uniunea Republicelor Socialiste Sovietice, ar fi putut rezista cu dârzenie atât de mare blocadei economice pornită din toate părțile globului, dacă nu s'ar fi bazat pe propriile ei puteri, pe bogățiile de tot felul, precum și pe forța socială a factorilor constructivi din toate compartimentele economice? Văzându-se refuzați prefutindeni conducătorii destinelor economiei sovietice au adoptat o politică de autarhie, adică de completă independență economică interzicând a intra sau eși din țară vreun produs agricol, semifabricat, sau fabricat. Este cea mai clasică și mai autentică formă de autarhie ce s'ar fi putut realiza cândva în istoria doctrinelor economice. Deviza economiei sovietice după anul 1930, adică atunci când blocada se simțea în mod mai acut, era de totală reconstrucție și de temeinică solidarizare și colaborare sinceră și constructivă a tuturor celulelor vii productive, pentru propășirea și dezvoltarea lor colectivă. Pentru a ne convinge în mod real despre rezultatele obținute de economia sovietică în urma aplicării a celor trei planuri cincinale,

¹⁾ Continentul U. R. S. S. 1945, M. Constantinescu.

adevărate pietri de hotar, care despart în mod vădit două aspecte economice deosebite, va trebui să observăm realizările obținute în cei cincisprezece ani de intensă și fructuoasă activitate. Nicio altă țară n'a putut aplica atât de elastic autarhia și n'a fost în stare să înregistreze succese așa de apreciabile într'un timp aproximativ scurt, decât U. R. S. S.

Din punct de vedere geo-fizic e bine să menționăm faptul, că Uniunea Sovietică posedă 21.176.000 — kmp. stăpânind 40% din blocul eurasiatic. Are aproape un miliard ha. pădure, peste 1 $\frac{1}{2}$ mil. ha. pământ agricol pentru tot felul de culturi, dela grâu până la ceai, dela în până la kog-sakâzul de cauciuc, dela stejar până la bumbac și eucalipt. Posedă pe lângă acestea și bogății miniere dintre care menționăm: combustibilele, metalele feroase și neferoase, metalele strategice și rare precum și cele prețioase, în privința producției de platină fiind prima din lume.

Pentru ca un popor să poată dăinui de-a-lungul veacurilor se cere ca să aibă indivizi sănătoși și cetățeni conștiinți. Un scriitor latin a imortalizat acest adevăr lăsându-ne drept cheazășie următorul dicton: mens sana in corpore sano, Minte sănătoasă într'un corp sănătos, este piatra unghiulară pe care se clădește întreg edificiul unui popor, fiind în același timp cheazășia prosperității și progresului, filele albe ale viitorului fiindu-i pe drept și pe deplin rezervate.

		loc.	crește la		loc.
Voroșilovsk	dela	16.000		155.000	
Liublino	"	8.000	" " "	64.000	"
Stalingrad	"	6.000	" " "	83.000	"
Murmansc	"	9.000	" " "	117.000	"
Krivoi-Rog	"	38.000	" " "	197.000	"
Arhangelesk	"	97.000	" " "	281.000	"
Zaporoje	"	56.000	" " "	289.000	"

Iată prin urmare ce dezvoltare extraordinară iau orașele rusești prin industrializarea vieții economice. Progresul și propășirea economică au fost și mai vizibile după introducerea și aplicarea întocmai a planurilor cincinale. Cele trei planuri cincinale, care înglobează în total o activitate intensă de cincisprezece ani, culminând cu completa industrializare a țării și cu o prosperitate economică evidentă, este rezultatul firesc al

Recensământul din 31 Dec. 1939 a arătat, că numărul total al populației în U. R. S. S. se ridică la 172 mil. locuitori. Excedentul nașterilor exprimă în mod clar afirmațiunea, că popoarele sovietice sunt sănătoase, viguroase și prolifiche. În fiecare an în U. R. S. S. populația sporește cu 1,5% ceea ce demonstrează, că populația se majorează anual cu 1 $\frac{1}{2}$ mil. suflete. În ordinea natalității îi urmează Japonia, St. Unite, Germania, Anglia și în sfârșit Franța.

Din imensa populație sovietică, după structura sa socială distingem următoarele categorii,¹⁾

1. Muncitori și salariați	35%
2. Plugari constituiți în ferme colective și meșteșugari în cooperative	55%
3. Plugari cultivatori de pământ individual și meșteșugari în afară de cooperative	6%
4. Populație diversă (militari, pensionari, oameni de studiu)	4%
	<u>100%</u>

Transformarea Uniunii Sovietice din agricolă în țară industrială, a prilejuit exodul populației dela sate spre orașe, ceea ce a determinat înflorirea lor economică. Astfel populația Leningradului a crescut cu 88,8%, a Moscovei cu 105,9% a Charkovului cu 99,7% etc. În anul 1926 orașe mai mici datorită acestui exod au devenit puternice centre industriale spre exemplu:²⁾

politiceie-economice bine înțeleasă și perseverent dusă.

Fără aplicarea minuțioasă a acestor directive și fără prealabila înțelegere a adevăratelor comandamente reclamate de împrejurările excepționale prin care trecea întreaga viață economică sovietică, prin munca și efortul con-

¹⁾ O. J. cit. pag. 62.

²⁾ Idem pag. 59-60.

glomeratului de granit compus din poamele conlocuitoare, strădaniile diriguitorilor ar fi rămas simple încercări, încrestate pe caierul vremii. Diagrama dezvoltării și amplificării tuturor sectoarelor economice, nu ne-ar fi indicat progres și propășire, ci din contră am fi putut citi dela distanță tristul dar adevăratul regres, spre care ar fi alunecat fără zăbavă Uniunea Sovietică. Pentru că aceste planuri cincinale au avut un efect atât de răsunător pentru economia sovietică, să insistăm puțin asupra lor precum și asupra rezultatelor obținute prin aplicarea acestora. În general obiectivele mari spre care au fîns planurile cincinale sunt următoarele :

1. Transformarea vieții agricole într'un pronunțat caracter industrial (Industrializarea țării).
2. Completă independență economică. (Autarhie).
3. Asigurarea apărării naționale.

4. Îmbunătățirea standardului de viață a plugarului și muncitorului.

5. Consolidarea economiei socialiste. Aceștia sunt cei cinci piloni de oțel, pe care se sprijină întreg complexul economic sovietic. Telurile acestea au fost realizate pe deplin, ceea ce a făcut ca Uniunea Sovietică într'un timp așa de scurt să-și modifice radical structura economică, devenind dintr'o țară eminemente agricolă o formidabilă forță industrială.

Primul plan cincinal, începând cu anul 1928, urmărea în primul rând crearea ramurilor industriei grele, pentru a se putea ajunge mai ușor la industrializarea U. R. S. S. Acest proiect de prevederi economice, fixat pe o durată de cinci ani, avea de scop să desvolte mai întâiu bazele tehnice pentru înfăptuirea independenței economice. Realizările economice pe care și le propune să le înfăptuiască pentru anii 1928—1932 sunt următoarele. ¹⁾

Producția.		1928.	De realizat în 1932.
Energia electrică	mil. kw. ore	5.000	27.000
Cărbuni	mii tone	35.220	90.000
Petröl	— „ —	11.651	21.700
Fier brut	— „ —	3.882	9.000
Oțel	— „ —	4.251	10.300
Locomotive	buc.	580	1.300
Vagoane marfă	„	10.868	50.000
Automobile	„	671	93.000
Încălzăminte	mil. per.	29,6	91,5

În 1 Octombrie 1928 capitalul de bază al industriei grele era de 5,5 miliarde ruble, iar la finele anului 1932 devenise 14,4 miliarde ruble. Industria grea s'a realizat în prima perioadă cincinală cu 108% față de prevederile planului. În privința industriei ușoare, a bunurilor de consum, în această perioadă a crescut cu abia 84,4% ceea ce reprezintă o subproducție.

Cu anul 1932 începe epoca de aplicare al secundului plan de cinci ani, care va dura până la 1937, având ca scop asimilarea noilor procedee tehnice. Se cerea în mod imperios aprofundarea și perfectă cunoaștere a tuturor operațiunilor tehnologice, munca trebuia

divizată și organizată, iar produsele finite să fie de o netă superioritate și în concordanță cu trebuințele colectivității. Prin asimilarea procedeele tehnice s'a putut ajunge la următoarele bune înrăuriri asupra economiei sovietice :

1. Sporirea productivității;
2. Reducerea elementelor de cost ale producției;
3. Ameliorarea calității produselor.

În urma acestui plan cincinal, producția avea ca plafon maxim următoarele limite. ²⁾

¹⁾ Op. cit. pag. 76.

²⁾ Op. cit. pag. 88.

Producția.	1932.	De realizat în 1937.
Energia electrică (miliarde kw. ore)	15,4	38,0
Cărbuni, mil. tone	64,3	152,5
Petrol —" —	22,3	46,8
Fier —" —	6,2	16,0
Oțel —" —	5,9	17,0
Automobile buc.	23.897,0	20.000,0
Ciment mil. tone	3,5	7,5
Încălziminte per.	82,0	180,0
Locomotive buc.	828,0	2.800,0

Al doilea plan cincinal se caracterizează prin progresul realizat atât în sectorul industrial, cât și în cel agricol, mai ales în ceea ce privește cerealele, producția bumbacului și a zahărului. Agricultură fiind dotată cu mașinile necesare, a avut ca rezultat mărirea producției, ținându-se seamă de principiul hedonistic, dorindu-se și obținându-se chiar, ca cu minimum de efort să se obțină maximum de randament. Din an în an, în mod treptat și progresiv, economia sovietică ajunge la rezultate uimitoare.

Dela 1937 până la 1942, este epoca de aplicare practică a ultimului plan cin-

cial. Ţelurile acestuia se pot rezuma după cum urmează :

1. Dezvoltarea producției de combustibil și în special al petrolului ;

2. Dezvoltarea economică a noilor regiuni industriale pentru ca fiecare dintre ele să fie independente economiceste, problema transporturilor fiind greu de rezolvat.

3. Dezvoltarea industriei chimice ;

4. Crearea rezervelor de materii prime și semi-fabricate.

Speranțele economiei sovietice dela 1937 la 1942 se pot întrezări în următorul tablou. ¹⁾

Producția.	De realizat până la 1942.
Electricitate (miliarde kw. ore)	75
Fier brut mil. tone	22
Oțel —" —	27
Oțeluri fine —" —	15
Zahăr —" —	3,5
Cereale —" —	110
În —" —	8,5
Locomotive buc.	2.090
Vagoane de marfă buc.	90.000
Automobile "	400.000

Producția industrială urma să atingă în anul 1942, suma de 180 miliarde ruble, față de 95,5 miliarde ruble cât era în 1937. Deși rezultatele la care s'a ajuns în urma aplicării planurilor cincinale au fost dintre cele mai bune, totuși s'au ivit inerente greutăți care au îngreunat în parte activitatea economiei sovietice. Lipsa tehnicienilor și a lucrătorilor calificați era o mare problemă pentru viitorul vieții economice rusești, înainte de anul 1928. Aceasta este de fapt și explicabil prin transformarea aspectului economic din agricol în industrial. În plus de aceasta biurocrațismul prea exagerat și formalismul incoherent și inoportun ocaziona încetinirea și lăncezirea

producției propriu zise. Dar un impediment și mai mare era lipsa controlului. D-l Molotov în cuvântarea sa ținută în Decembrie 1931, la sesiunea a doua a Comitetului Central Executiv al U. R. S. S. spunea prompt : Lipsa controlului este o serioasă lacună a instituțiilor noastre economice și a mecanismului administrativ în general.

După trecerea în revistă a acestor realizări de politică economică sovietică, se pune în mod normal întrebarea, în ce măsură se poate influența, pentru ca opera de totală reconstrucție materială, începută acum pe ruinele fumegânde ale

¹⁾ Op cit. pag. 83.

războiului abia sfârșit de câteva luni, să poată ajunge la felul dorit și care ar fi cea mai echitabilă și bună măsură pentru refacerea economiei noastre? Răspunsul este pe cât de laconic tot atât de just, că nimic nu ne poate fi mai mult de folos decât cooperarea sinceră și leală cu Uniunea Sovietică, cu acest puternic și binevoitor vecin. De câtă bunăvoință și largă înțelegere ne bucurăm din partea aliașilor, ne putem da seama abia atunci când facem o convenită paralelă între felul cum s'ar fi purtat Germania ieri, iar Uniunea Sovietică astăzi, față de interesele economice ale țării noastre. Acordul economic încheiat și ratificat între România și U. R. S. S. are o importanță nebănuită și o valoare neimaginabilă, pentru interesele economice ale țării noastre. Este foarte interesant modul cum se făcea din 1940 și până la 23 August 1945, schimbul de mărfuri între Germania și România. În timp ce noi exportam cereale, revărsatul argint al câmpiilor noastre, petrolul, aurul negru al pământului românesc și seva existenței noastre economice, vite, zahăr, lână, cherestea etc. etc. în schimb primeam jucării, instrumente muzicale, aparate de radio de toate mărimile și articole de cosmetică, toate însă la un preț mult superior. În plus de aceasta plățile se făceau în mărci germane, care aveau un curs de trei ori mai mare decât cel real. Comerțul nostru a suferit mult pentru că comercianții și industriașii, care exportau bunuri pentru Germania, nu-și puteau ridica dela B. N. R. contravaloarea exporturilor efectuate. Rezultatul final al politicii economice întreprinsă de Germania cu România, ar fi dus până la urmă la subjugare economică sigură și la o totală epuizare a bogățiilor subsolului nostru. Mai mult decât atât, a împins forțat armatele noastre până departe în Uniunea Sovietică, pentru ca procesul de dezagregare economică să fie completat cu nimicirea armatei, socotind că în acest mod vor putea realiza mai ușor desmembrarea noastră politică. Aceste concluziuni nu sunt rezultatul sofistic al unor silogisme greșit interpretate, ci fapte reale și concrete, care s'au perindat prin fața ochilor noștri.

Cu totul, altă însemnătate are acordul economic încheiat între România și

Uniunea Sovietică. Acest acord este bine-făcător pentru economia noastră din următoarele motive :

1. Prețul bunurilor intrate în tranzacțiunile comerciale este stabilit în Lei;
2. Schimbul de mărfuri este echivalent;
3. Exportatorii vor primi imediat valoarea mărfurilor exportate, fără să mai aștepte compensațiile.

Mari cantități de bumbac au și sosit în țară, venind din U. R. S. S. Distribuția bumbacului se face prin cooperativele mandatare ale Institutului Național al Cooperăției. Prin transporturi rapide, primele cantități de bumbac sosite în țară au și pornit spre satele noastre, calculându-se următoarele cote: Județele Romaniși 4000 kg., Olt 2000 kg., Dolj 10.000 kg., Teleorman 10.000 kg., Vlaşca 2.000 kg., Ilfov 3000 kg., Ialomița 5.000 kg., Mehedinți 2.000 kg., Tulcea 2.000 kg., Constanța 4000 kg., Arad 5000 kg. și Timiș 10.000 kg. ¹⁾

Punând aceste constatări îmbucurătoare în lumina adevăratei realități, cu toții ne putem da seamă de neprecupețitul ajutor și concurs pe care-l primim dela Uniunea Sovietică pentru reconstrucția și consolidarea economiei noastre. Sunt atât de nobile și înălțătoare aceste contribuțiuni și demonstrează în chipul cel mai vădit posibil altruismul acestui generos și puternic vecin. Căci să nu uităm, că Uniunea Sovietică este un imens rezervor de bunuri economice, de care ne putem folosi oricând, fiind cei mai apropiați din punct de vedere geografic, iar țara noastră a găsit un apropiat și bun deuseu pentru plasarea tuturor produselor ce ne prisoesc.

Să privim cu luare aminte realizările sociale și economice expuse sumar aci, ale Uniunii Sovietice și să ne străduim din răspuțeri, ca și țara noastră să obțină rezultate de o eficiență tot atât de considerabilă, aceasta cerându-se mai ales în actualele timpuri de profundă refacere și completă reclădire materială.

DUMITRU D. PERIȘ.

¹⁾ „Argus”, 7 Iulie 1945, pag. 1.

Dela „Solidaritatea“.

Gajul în favoarea băncilor.

În Monitorul Oficial din 26 Iulie 1945, Nr. 167 a apărut Decretul-Gege pentru modificarea unor texte din legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă din 8 Mai 1934, cu modificările ulterioare, ce publicăm în altă parte a revistei.

Cea mai importantă noutate este textul de mai jos care se adaugă la art. 41 din legea bancară:

„Prin derogare dela art. 1685 și 1688 din codul civil, art. 480 alin. 2 din codul comercial și dela dispozițiile oricăror legi în vigoare pe tot cuprinsul României, băncile vor putea încheia convenții de gaj, fără a lua gajul din posesia debitorului sau constituantului.

În acest caz gajul se consideră valabil constituit prin singurul efect al semnării convenției. Debitorul sau constituantul îl va deține pentru banca creditoare, răspunzând de conservarea sa.

Gajul devine opozabil față de terți prin transcrierea făcută în conformitate cu dispozițiile art. 480 alin. 6 și 7 din codul comercial.

Gajul constituit asupra materiei prime supuse transformării industriale va continua să existe și asupra materiei industriale de egală valoare cu materia transformată.

Bunurile gajate, afară de stipulațiile contrare, vor putea fi înlocuite de debitor prin altele de același natură, calitate și cantitate sau valoare.

Bunurile care vor înlocui pe cele existente se vor socoti gajate deplin drept și fără nicio altă formalitate.

Oricând de câte ori banca creditoare va constata că gajul este amenințat să dispară sau să piardă din valoarea lui, ea este în drept să ceară plata de îndată a creanței sale, care se consideră exigibilă, iar președintele tribunalului, la cererea băncii, este dator să dispună, pe cale de ordonanță președințială, dată în baza art. 67 din legea accelerării judecăților, luarea oricăror măsuri necesare de conservare, strângere, transport sau înmagazinare a gajului până la vânzarea lui.

Apelul și recursul contra acestei ordonanțe președințiale nu suspendă executarea.

Cheltuielile făcute în scopul de mai sus sunt privilegiate asupra oricăror alte creanțe.

Instituțiile bancare particulare care vor acorda credite consortiale întreprinderilor co-

merțiale sau industriale împreună cu Casa de Economii și Cureau Postale (CEC), Casa Autonomă de Finanțare și Amortizare (C. A. F. A.) Societatea Națională de Credit Industrial, Creditul Național Agricol sau Banca Meseriașilor, vor beneficia în mod inutilizabil de toate privilegiile referitoare la constituirea garanțiilor sau la executarea creanțelor de care se bucură oricare din instituțiile de mai sus participante la creditul acordat în baza legilor lor organice.

Actele, contractele și convențiile de orice fel, precum și cererile pentru înscripțiuni sau înmatriculări ipotecare sau de gajuri, referitoare la creditele prevăzute în alintatul precedent, la care participă societatea Națională de Credit Industrial sau Casa de Finanțare și Amortizare, vor putea fi autentificate de oricare din aceste două instituțiuni în conformitate cu prevederile din legile lor organice.

Orice sumă rezultată din executarea oricărei averi a debitorului în baza unui credit acordat conform alintatului precedent, se va distribui între creditorii figurând în actul de deschidere de credite sau în convențiile anexe, în proporție cu creanța fiecăruia, chiar dacă executarea și realizarea creanței s'a făcut pe baza unui privilegiu aparținând numai unui creditor.

Dispozițiile acestui articol se aplică și instituțiilor bancare care nu sunt supuse dispozițiilor prezentei legi.

Prin aceste dispozițiuni se modifică atât codul de comerț cât și codul civil, relativ la constituirea gajului. Până în prezent nu se putea constitui gaj asupra vreunui lucru decât dacă acesta trecea în posesia creditorului beneficiar al gajului cu excepția gajului constituit conform art. 480 al. IV Cod. com. Conform art. 41 L. B. de mai sus, gajul se poate constitui în favoarea băncilor prin simpla convenție scrisă între părți, fără ca gajul să fie luat din posesia debitorului sau mai bine zis a celui ce constituie gajul, el rămânând custode al obiectului gajat până ce creditorul sau mai bine zis banca va constata că gajul este amenințat în care situație se adresează Președintelui Tribunalului pentru a se ordona prin ordonanță președințială măsuri de conservare, strângere, transport sau înmagazinare până la vânzarea lui.

Prin acest text s'a lărgit sfera obiectelor ce se pot constitui în gaj, astfel se poate constitui în gaj o mașină, automobil, mașină, instalațiuni de fabrică etc. condiția valabilității față de terți rămânând pendinte de data transcrierii în mapa de gajuri de pe lângă sediul Tribunalului în cir-

cumscrispția cărui se găsește obiectul gajat, respective primăria domiciliului constituantului de gaj, conform art. 480, alin. 6 și 7 Cod. comercial combinat cu art. 728 Proc. civ. modificate prin legea pentru modificarea unor dispozițiuni din codul de procedură civilă publicată în Monitorul Oficial din 28 Ianuarie 1944.

Aceste dispozițiuni legale oferă avantajul băncilor creditoare cu ocaziunea constituirii gajurilor, însă în același timp pe măsură ce obiectul gajat se găsește în posesia debitorului, scade garanția, deoarece în ipoteza când un obiect gajat conform dispozițiilor de mai sus dispăre și debitorul nu mai are altă avere, rămâne numai calea penală contra constituantului de gaj în custodia cărui a rămas gajul.

Fără de aceste dispozițiuni pentru ca creanțele băncilor să fie garantate mai mult, recomandăm să se procedeze de acum înainte în majoritatea cazurilor ca și în trecut și anume să se facă constituirea de gaj prin preluarea obiectelor gajate dela debitor și păstrarea lor în custodia băncii.

Numai în cazuri excepționale veți aproba împrumuturi cu acoperire de gaj care să rămână în posesia și custodia debitorilor. Important este ca în asemenea cazuri să aveți diligența necesară pentru ca actul de gaj să fie transcris în mapa de gajuri dela Tribunalul circumscripției sediului debitorului și în registrul primăriei domiciliului său, în cazul că nu domiciliază în orașul de reședință a Tribunalului.

În cazul când constituirea de gaj se va face ca și înainte prin preluarea efectivă a gajului dela debitor, actul de gaj nu mai trebuie transcris la Tribunal, el producându-și efectele dela data înscrierului și a preluării mărfii în custodia noastră.

În cazul că mai aveți vreo nelămurire revizita stă cu plăcere la dispoziția băncilor.

Decret-Lege

pentru modificarea unor texte din legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă din 8 Mai 1934, cu modificările ulterioare.

Art. 1. — Legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă din 8 Mai 1934, cu modificările ulterioare, se modifică, precum urmează:

Art. 11, alin. 1, va avea următorul cuprins:

Capitalul unei societăți bancare în nume colectiv, în comandă simplă sau cu răspundere

limitată, nu poate fi mai mic: în București de Lei 100.000.000.—, în municipii de Lei 50.000.000.—, în celelalte comune urbane de Lei 25.000.000.—, iar în comunele rurale de Lei 10.000.000.—.

La finele art. 12, se adaugă următorul alinaț nou:

Prin derogare dela art. 1 din legea Nr. 242 pentru transformarea acțiunilor la purtător în acțiune nominativă din 25 Martie 1941, în caz de majorarea capitalului social la societățile bancare existente, precum și în cazul constituirii de noi societăți bancare, acțiunile vor putea fi emise și la purtător.

Alinațul final al art. 13 se elimină.

Art. 24, alin. final, va avea următorul cuprins:

Consiliul Superior Bancar va fixa prin decizie, la începutul fiecărui an, procentul maxim al totalului cheltuielilor generale ale băncilor, raportat la volumul plasamentelor.

Pentru anul în curs, decizia se va da până la 15 August 1945.

Alinațele: IV, V și VI ale art. 35, se înlocuiesc cu următoarele dispozițiuni:

Totalul depunerilor pe care o bancă le poate primi nu poate fi mai mare de 20 ori valoarea capitalului plus rezervele.

Consiliul Superior Bancar va putea fixa, dela caz la caz un plafon superior.

Alinațele I și II ale art. 36, vor avea următorul cuprins.

Totalul obligațiilor de orice fel, pe care o bancă le poate contracta, nu poate depăși de 24 ori valoarea capitalului social plus rezervele.

Art. 37 va avea următorul conținut:

Nicio bancă nu va putea acorda unui singur client, fără garanții un credit mai mare de 15 la sută din valoarea capitalului social plus rezervele. Aprobarea de credite unui singur client peste 5 la sută din valoarea capitalului social plus rezervele, este exclusiv de competența Consiliului de administrație.

Orice stipulație contrară acestui articol este nulă.

La finele art. 41 se adaugă următoarele:

Prin derogare dela art. 1685 și 1688 din codul civil, art. 480, alin. 2 din codul comercial și dela dispozițiunile oricăror legi în vigoare pe tot cuprinsul României, băncile vor putea încheia convenții de gaj, fără a lua gajul în posesia debitorului sau constituantului.

În acest caz gajul se consideră valabil constituit prin singurul efect al semnării convenției.

Debitorul sau constituantul îl va deține pentru banca creditoare, răspunzând de conservarea sa.

Gajul devine opozabil față de terți prin transcrierea făcută în conformitate cu dispozițiunile art. 480 alin. 6 și 7 din codul comercial.

Gajul constituit asupra materiei prime supuse transformării industriale va continua să existe și asupra materiei industrializate de egală valoare cu materia transformată.

Bunurile gajate, afară de stipulațiile contractuale, vor putea fi înlocuite de debitor prin altele de același natură, calitate și cantitate sau valoare.

Bunurile care vor înlocui pe cele existente se vor socoti gajate deplin drept și fără nicio altă formalitate.

Ort de câte ori banca creditoare va constata că gajul este amenințat să dispară sau să piardă din valoarea lui, ea este în drept să ceară plata de îndată a creanței sale, care se consideră exigibilă, iar președintele Tribunalului la cererea băncii, este dator a dispune pe cale de ordonanță președințială, dată în baza art. 67 din legea accelerării judecăților, luarea oricăror măsuri necesare de conservare, strângere, transport sau înmagazinare a gajului până la vânzarea lui.

Apelul și recursul contra acestei ordonanțe președințiale nu suspendă executarea.

Cheltuielile făcute în scopul de mai sus sunt privilegiate asupra oricăror alte creanțe.

Instituțiunile bancare particulare care vor acorda credite consorțiale întreprinderilor comerciale sau industriale împreună cu Casa de economii și Securii Poștale (CEC), Casa Autonomă de Finanțare și Amortizare (C. A. F. A.) Societatea Națională de Credit Industrial, Creditul Național Agricol sau Banca Meseriașilor, vor beneficia în mod indivizibil de toate privilegiile referitoare la constituirea garanțiilor sau la executarea creanțelor de care se bucura oricare din instituțiile de mai sus participante la creditul acordat în baza legilor organice.

Actele, contractele și convențiile de orice fel, precum și cererile pentru înscripțiuni sau înregistrări ipotecare sau de gajuri, referitoare la creditele prevăzute în alineatul precedent, la care participă Societatea Națională de Credit Industrial sau Casa de Finanțe și Amortizare, vor putea fi autentificate de oricare din aceste două instituțiuni în conformitate cu prevederile din legile lor organice.

Orice sumă rezultată din executarea oricărei valori a debitorului în baza unui credit acordat conform alineatului precedent, se va distribui între creditorii figurând în actul de des-

chidere de credite sau în convențiile anexe, în proporție cu creanța fiecăruia, chiar dacă executarea și realizarea creanței s'a făcut pe baza unui privilegiu aparținând numai unuia din creditorii.

Dispozițiunile acestui articol se aplică și instituțiilor bancare care nu sunt supuse dispozițiilor prezentei legi.

Art. 42 va avea următorul conținut :

Pentru aplicarea acestei legi, cum și pentru supravegherea comerțului de bancă în genere, se instituie un Consiliu Superior bancar, având personalitate juridică de drept public.

Consiliul Superior Bancar se compune din :

Guvernatorul Băncii Naționale a României.

Doi delegați desemnați dintre administra-

torii acestei instituțiuni.

Doi consilieri ai Curții de Apel, desemnați de Ministerul Justiției.

Doi delegați ai Ministerului Finanțelor.

Trei delegați ai Asociației Băncilor române aleși de Ministerul Finanțelor dintr-o listă de 9 persoane propuse de toate categoriile de bănci, și anume : de bănci mari, mijlocii, și mici, fiecare categorie propunând trei persoane.

Sunt considerate bănci mici acele cu un capital de 20.000.000 — Lei inclusiv, bănci mijlocii acele cu un capital de Lei 20.000.000 — până la 120.000.000 — inclusiv și bănci mari acele cu un capital superior.

Numițele membrilor care compun consiliul se face prin decret-regal după propunerea Ministerului Finanțelor și recomandarea instituțiilor care îi desemnează, cu excepția Guvernatorului B. N. R.

Durata delegațiilor membrilor din Consiliul Superior Bancar va fi de patru ani.

Delegațiunea membrilor din Consiliul Superior Bancar este irevocabilă, afară de abateri grave ce se vor constata prin deciziunea unanimă a celorlalți membri care compun consiliul.

Guvernatorul Băncii Naționale a României este de drept președintele Consiliului Superior Bancar, Ministerul Finanțelor va desemna din sânul consiliului un vicepreședinte.

Membrul numiți în baza calificății pe care o dețin sunt considerați demisionați atunci când activitatea lor încetează.

Membrul consiliului trebuie să îndeplinească condițiile cerute de art. 29 al prezentei legi.

Ei pierd de drept calitatea lor de membri în cazul unei condamnări definitive pentru faptele prevăzute în acest articol.

Membrii Consiliului Superior Bancar numiți ulterior într-o funcțiune publică își păstrează calitatea de membri în acest consiliu.

Art. 54, alin. 3 și următoarele vor avea următorul cuprins :

Dacă adunarea generală nu decide completarea ori reducerea capitalului social, lichidarea societății ori modificarea obiectului ei, sau dacă în termen de 3 luni dela data întrunirii adunării generale a asociațiilor, completarea capitalului social nu este realizată, Consiliul Superior Bancar va putea retrage autorizarea de funcționare ca bancă.

Aceleași norme se vor aplica și societăților în nume colectiv, în comandită și cu răspundere limitată, când adunarea asociațiilor va putea fi convocată de oricare, din asociați.

În toate cazurile în care societățile bancare se dizolvă, lichidarea se va face sub controlul Consiliului Superior Bancar.

Vânzarea, gajarea, ipotecarea precum și înstrăinarea sub orice formă a bunurilor de orice fel a societăților bancare în lichidare se poate face numai cu autorizarea Consiliului Superior Bancar.

Lichidatorii sunt obligați să înainteze Consiliului Superior Bancar în termen de 15 zile dela expirarea fiecărui trimestru, situațiunile de lucrările efectuate.

Dacă operațiunile de lichidare nu au fost terminate în termen de un an dela data deciziunii adunării generale care a hotărât lichidarea societății, Consiliul Superior Bancar va putea decide ca lichidarea să se facă de judecătorul sindic al tribunalului competent, iar la societățile bancare, cu sediul în comunele nereședințe de județ, de judecătorul de ocol.

Art. 56 lit. d) va avea următorul cuprins :

a) Retragerea autorizațiunii de funcționare.

În cazul aplicării acestei sancțiuni, Consiliul Superior Bancar va obliga organele de conducere ale băncii să convoace adunarea generală pentru a se decide asupra schimbării obiectului comerțului sau dizolvării întreprinderii conform cu codul comercial.

Schimbarea obiectului social nu se va putea face decât după achitarea creditorilor sau cu consimțământul unanimității lor.

În cazul când până la adunarea generală creditorii nu au fost achitați sau nu au consimțit la schimbarea obiectului social, societatea se dizolvă.

Organele de conducere ale băncii care au atribuțiunea de a convoca adunarea generală și nu o fac în termen de 15 zile dela primirea înștiin-

țării de retragerea autorizațiunii de funcționare din partea Consiliului Superior Bancar, vor fi pedepsiți cu închisoare până la 3 luni și cu amendă până la Lei 500.000.

Art. 11. Actualul Consiliu Superior Bancar se consideră dizolvat pe data publicării prezentei legi modificatorii.

În termen de 15 zile dela această dată se va proceda la instituirea noului Consiliu Superior Bancar, în conformitate cu dispozițiunea art. 42 modificat.

Art. 111. Ministerul Finanțelor este autorizat să republice în întregime textul legii pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă din 8 Mai 1934, cu modificările ei ulterioare.

Notă. În Monitorul Oficial Nr. 167 din 26 Iulie 1945, pag. 6378—6379 s'a publicat decretul-lege, reprodus mai sus.

În ce privește capitalul social minimal al băncilor, societăți anonime, având în vedere art. 12 din Legea bancară este în doilea celui specificat în art. 11, al. 1. Deci Lei 200.000.000—100.000.000—50.000.000—20.000.000—

Atragem atențiunea băncilor noastre, care au existat la data de 8 Mai 1934 că nu sunt supuse dispozițiunilor art. 11 resp. 12 și prin urmare nu sunt obligate să aibe capitalul minimal fixat de acel articol.

În ce privește dispozițiile art. 41 prin care se reglementează constituirea gajurilor comerciale în favoarea băncilor, revenim în altă parte.

Red.

Doi negustori bihoreni.

Printre negustorii români din Bihorul secolului trecut, întâlnim și figuri de mari mecenasi, cari se impun atenției publice prin cinstirile lor. Mai cunoscuți sunt doi: Nicolae Jiga și Dim. F. Negreanu.

Nicolae Jiga era originar din Sântco'aul Român (jud. Bihor). În ce privește data nașterii, cercetătorii nu sunt de acord. G. Tulbure (Viața și faptele mecenatului Nicolae Jiga). N. Firu (Date și documente), precum și Enciclopedia Română, spun că a apărut în lume în 1790. T. Neș (Oameni din Bihor. p. 151) afirmă că data exactă a nașterii lui Jiga este 4 Octombrie 1792. Urmează două clase liceale la Oradea, apoi se face negustor. Ajunge să aibă prăvălie, căsătorindu-se cu Ana Cosperde, văduva unui negustor macedoromân foarte bogat.

Toată viața sa a fost sprijinitor al școlilor. A luptat cu multă energie pentru problemele mari școlare și bisericesti din ținuturile bihorene. A cerut ca protopopul ortodox Atanase Boșco dela Oradea, fiind sau „comod“ sau „incapabil“ să plece, sau să renunțe, sau să-și dea demisia. În 1842 a protestat împotriva alegerii lui Dimitrie Antonovici, ca secretar al Episcopiei ortodoxe dela Arad. A luptat mult și pentru eliberarea bisericii românești de sub tutela Patriarhului sârbesc dela Carlovăț.

N. Jița e nemuritor prin fundațiunile sale. A contribuit la clădirea bisericii și a școlii din Sănnicolau. În 1869 a întemeiat o fundațiune pentru ajutorarea elevilor ortodocși dela liceul român-unit din Lugoj cea mai importantă fundațiune a sa este internatul din Oradea. A murit în 5 Noembrie 1870 la Oradea.

Al doilea negustor bihorean pe care îl pomintăm este Dimitrie F. Negreanu. A apărut în lume în 15 Octombrie 1832 la Tileagd. S'a făcut negustor și s'a stabilit în Betuș.

În orașelul cu școli greco-catolice întemelte și susținute de Episcopii dela Oradea a reușit să devină proprietarul unei case frumoase în centru orașului și să aibă prăvălia mare.

A contribuit cu sume frumoase la zidirea Internatului ortodox de băieți din Betuș, care îi poartă numele. Internatul s'a deschis în 18 Septembrie 1889. Există o monografie alcătuită de Molse Popoviciu, fost profesor la Betuș, care a făcut mult bine pentru acel internat, iar drept recunoștință autoritatea bisericească a făcut totul, spre a se interzice tipărirea unei cărți de Amintiri, în care pomenea ce a făcut la internat.

Dimitrie F. Negreanu a murit la 29 Octombrie 1903 în Betuș. A fost înmormântat în cimitirul orașului. Litterile fundaționale ale sale sunt un exemplu frumos de mecenatism. A dăruit tot ce a avut pentru așezăminte de binefacere.

IOSIF NAGHIU.

Bibliografie.

D'ector Slăvescu, *Vechi încercări de organizare a creditului în Moldova 1834—1857. Planuri - Încercări - Realizări - Piedici*. București 1941, p. 67 + 3 planșe.

Din manuscrisele economisului moldovan Nicolae Sufu, păstrate în depozitele Academiei Române, a putut culege autorul materialul docu-

mentar, pe care se întemeiază acest studiu, merit să aducă o nouă contribuție la cunoașterea mai amănunțită a istoriei economice românești din secolul al XIX-lea.

După încheierea păcii dela Adrianopol (1829) dezvoltarea economică a Principatelor române luase avânt, sporind rapid volumul comerțului exterior prin exportul de cereale, care a determinat și o vădită propășire a agriculturii. Erau însă trei neajunsuri, pe cât de grave pe atât de anevoie de înlăturat în scurt timp:

1. *Lipsa căilor de comunicație* îngreuna transportul, făcând să rămână valoarea proprietății funciare la nivel scăzut. E atât adevăr în constatarea lui Thomas H. Mac Donald că „plătim totdeauna prețul pentru o bună șosea, fie că o avem, fie că nu o avem, dar plătim mai puțin scump când o avem decât atunci, când nu o avem“;

2. *lipsa monetei naționale* deschidea câmp aproape nelimitat speculaștilor, din care se îmbogățeau zarafii străini, lacomi de profituri mari și repezi;

3. *lipsa celei mai elementare organizațiuni de credit* făcea să înflorească o escesivă cămătărie cu dobânzi până la 24—36 la sută.

Cu scop de a pune frâu cametelor, care amenințau adeseori însuși fondul averilor, se lungește în Moldova, la 1834, proiectul pentru *înjgheburăa unui banc de amortizație adică deplina scădere a capitalurilor împrumutate pe ipotecă*, cu un capital de 200.000 galbeni, împărțit în acțiuni de câte 1000 galbeni, precum și în „giumătăși și ciferturi de acție pentru ușurința micilor împrumutători“.

Conducerea acestei instituții financiare, în sensul proiectului, urma să fie încredințată la doi directori „din care unul Moldovan“ (p. 6). Creditele să fie acordate pe termen lung (15 ani), iar „prețalulrea averii nemșeătoare“ (ipotecată) s'ar fi făcut prin arbitru încuviințându-se creditul până la „glumătate“ din garanțiile oferite. „Spre a nu fi în rize de pagubă, i se oprește ori în care alt ram de speulaște, afară de împrumutarea pe amortizație și regulată“. Acest proiect, merit să vie în ajutorul proprietarilor din Moldova, a rămas însă nerealizat.

Din același an datează un al doilea proiect, pentru fondarea *băncii comerciale* cu titlul de „Banca Moldovei“, care ar fi urmat să-și aibe sediul în Galați, urmărind scopul de a contribui la ridicarea portului de acți și la promovarea economiei în Țara Moldovei. Directorul Băncii ar fi fost numit de către însuși Domnitorul Țării, cărula îi era rezervat și dreptul de a suspenda

toate operațiunile Băncii în caz, că le-ar fi socotit potrivnice cu interesele Moldovei.

Al treilea proiect studiu, din aceleași an, stăruia pentru „înființarea unei case ipotecare”, așezată sub direcția Ministerului de finanțe. În acest scop se propunea contractarea unui împrumut extern de 200.000 ducați (galbeni) cu amortizare.

Niciunul din aceste proiecte nu era sortit să ia ființă. Cel ce le așternuseră pe hârtie, par să se fi mulțumit cu mângâierea platonică, ce rezultă din cunoscutul dicton: „*in magnis et voluisse sat*”.

În vara anului 1847 (iulie) trecând prin Iași comerciantul german *Reinecke*, i se prezintă din partea unui considerabil număr de boteri — mari proprietari — „o declarație propunere” pentru înființarea unei *instituii germane de credit privat* (*Deutsche Privat Kreditgesellschaft*), care era sortită să rămână și ea în domeniul proiectelor lipsite de vreo urmare practică.

Încercările făcute în anul 1851 de către cei doi domnitori (Barbu Știrbey și Grigore Ghica) instalați la cârma Țării Române, după potolirea revoluției din 1848, nu au putut duce la niciun rezultat pozitiv, întrucât bancherii *Nulandt* și *Oelschläger*, cu cari fuseseră purtate negociațiunile în această materie, pretindeau să fie pusă proiectata lor întreprindere financiară „*Banca Națională a Valahiei*” sub jurisdicția Consulatului prusac și să aibă drept a face anume operațiuni, cari erau „în contradicție flagrantă cu legea în vigoare”. Această împrejurare îl determinase pe Știrbey să renunțe la proiect, comunicând lui Ghica motivele nereușitei (p. 14).

Mal stăruitor decât colegul său din București, Ghica a reluat prin rudenția sa Petru Mavrogheni tratativele în 1852 atât cu *Nulandt* și *Oelschläger*, precum și cu o *Campanie franceză de credit mobilier*. S'a ajuns chiar la redactarea unui „*proiect de scrisoare-patentă pentru înființarea unei bănci în Moldova*, dreptul de concesiune și privilegiu intenționându-se a fi „dat pe numele lui *Petru Mavrogheni*”, care nu era însă titularul concesiunii, ci „numai reprezentantul bancherilor prusaci *Nulandt* și *Oelschläger* (p. 15). Proiectul fiind trimis la Petersburg, pentru aprobare din partea guvernului imperial protector, de aci fu restituit cu observațiunea că numele de „*Bancă Națională a Moldovei*”, nu ar fi justificat, când concesiunea privilegiului s'ar da „la cererea boterului *P. Mavrogheni*” care s'ar putea întâmpla să fie numai omul de paie (le prête-nom) al unor speculatori străini (p. 17).

Guvernul rus dându-și seama că o instituție, concesionată elementelor austriace sau prusace, ar deschide calea unor influențe, de ordin politic și economic, străine de interesele protectorului ce exercita asupra Moldovei, recomanda să fie limitată participarea capitaliștilor străini la $\frac{1}{3}$, rezervându-se $\frac{2}{3}$ pentru acționarii indigenți supuși otoman. Stăruința aceasta izvoră, firește, în primul rând din preocuparea „de a nu vedea Moldova intrată prea mult în orbita de influență economică-financiară austriacă. Răspunsul dela Petersburg fu adus la Iași (6 Aug. 1852) de consulul general al Rusiei la București *Girs* (devenit mai târziu ministru de externe rus, până la 1895). La 26 August 1852 adresându-se Sfatului Administrativ, Grigorie Ghica scria că ar fi necesar să se știe în ce măsură „ar putea contribui capitalurile pământene” la o astfel de lucrare „folositoare țării”. Stăruia deci să fie „aduse la cunoștința obștească folosurile întemeterii unei bănci” răspândindu-se liste de subscripție, prin dregătorii locale în toată țara, pentru înscrierea celor doritori să devină acționarii băncii, care ar fi urmat să-și înceapă operațiunile la 1 Ianuarie 1853 (p. 19). În scopul acesta Ghica înstitui și o comisie „din trei mădulări: *N. Suju, Vasile Ghica și Petru Mavrogheni*, care era atunci ministru al lucrărilor publice. Comisia urma să îndeplinească pregătirile „cerute până la desăvârșita lucrare a băncii” (p. 58). Dar ea nu a reușit să trezească interesul celor ce dispuneau de „capitaluri pământene”. Această neîzbândă îl îndeamnă pe Ghica să facă totuși apel la concursul capitalurilor străine, după cum rezultă din ctorna unei scrisori ce intenționase a trimite conțelul *Nesselrode*, ministru de externe rus, în Ianuarie 1853, solicitând *aprobarea statutelor* pentru cuvântul „că își luase angajamentul de a da capitaliștilor străini răspunsul său definitiv până la sfârșitul lui *Februarie 1853* (p. 20-21).

Scrisoarea n'a mai fost însă expeditată. Împrejurările politice ale anului 1853 nu erau prielnice, odată cu izbucnirea războiului Crimeii fiind nevoit și Ghica să părăsească scaunul Moldovei pe timp de un an, fără să fi părâsit însă ideea băncii, de necesitatea căreia era deplin convins.

După întoarcerea sa la cârma Moldovei, nu a lipsit a continua tratativele până la realizarea scopului urmărit. Astfel în ziua de 7/19 Mai 1856 a putut fi acordată financiarului *Friedrich Ludwig Nulandt* concesiunea pentru „*Banca Națională a Moldovei*”. Până să ajungă la acest rezultat, Ghica fu nevoit să reziste repetatelor încercări de prestune din partea cercurilor financiare otomane, cari nu puteau primi cu indiferență penetrațiunea ele-

mentelor prustace în vleața economică-financiară a Moldovei tocmat în timpul, când țara aceasta se afla sub ocupație militară austriacă. Din vasta corespondență a Contelui *Coronini*, publicată de prof. I. Nistor la Cernăuți (1938) se vede, cât interes acordase acest comandant al trupelor de ocupație austriacă în Principate, năzuințelor de a împiedeca pe Ghica să acorde menționata concesiune lui *Nulandt* încercând a-l determina s'o încuviințeze lui *Weichersheim*, care începuse tratativele ca împuternicit al unor bancheri austriaci și englezi.

Într'un raport al său către *Grüne*, echivalentul împăratului *Francisc Iosf I*, arăta *Coronini* la 16 Mai 1856 „necesitatea urgentă de a folosi conjunctura politică favorabilă din acel moment, pentru a se obține concesiunea căilor ferate și a băncii, legând Principatele de Austria, cel puțin prin aceste interese materiale“ (p. 24). Pentru metoda de persuasiune, încercată de cereurile militare, e concludentă informațiunea transmisă lui *Walewski* într'un raport (din 13 Iunie 1856) al consulului din Iași *Victor Place*, care arăta că generalul *Gablensz*, întovărășind pe agentul *Gödel* „în demersurile lui către Ghica, intra în salonul Domnitorului zăngănit cu sabia pe parchet, pentru a produce impresie sau pentru a intimida“ (p. 25).

La 22 Mai raportând despre neizbânda grupului austro-englez, reprezentat prin *Weichersheim*, generalul *Coronini* ținea să sublinneze că una dintre cauzele acestei nereușite trebuie căutată în sistematica antipatie manifestată de sfătuitorii domnitorului Ghica față de Austria scriind : „O mână de tineri subț un domnitor mai mult decât slab tiranizează țica țară cu utopiile lor. În interesul Moldovei ar fi de dorit să le sosească cât mai curând ceasul“ (p. 27).

Grigorie Ghica părăsind țara, de ostădată deștințiv, tronul Moldovei la 3/15 Iulie 1856, urmează la cârmă calmacamul *Teodor Balș*, care suspendă concesiunea ce fusese acordată de Ghica lui *Nulandt*. Acesta nu se dă însă bătut Aleargă la Constantinopol, dispunând de mijloacele necesare pentru a și asigura bunăvoința demnitarilor dela Înalta Poartă. Dar Balș rămâne neduplecat, oprind pe *Nulandt* să-și înceapă operațiunile bancare. Spre norocul acestuia, Balș moare la 27 Februarie 1857, iar următorul său calmacamul *N. Konaki-Vogoride*, la cererea

Marelui Vizir de a lămurii chestiunea băncii, în temeiul referatului favorabil al unei comisiuni de trei, admite să și înceapă „Banca Națională a Moldovei“ activitatea, raportând Marelui Vizir că noua instituție este „o binefacere, care corespunde dorințelor generale și care va aduce Sublimei Porți binecuvântarea populației moldovene („qui satisfait voeu général et qui attirera sur la S. Porte bénédictions dela population moldave“ p. 64).

Concluzia autorului este aceasta : „Așa s'a ajuns la înființarea *Băncii Naționale a Moldovei*, care își începea operațiunile în 1857, pentru a le încheia, numai după un singur an, în 1858, cu cele mai triste rezultate, din lipsă de cinste și de pricepere la conducerea ei“ (p. 31).

Potrivit cu metoda urmată și în alte studii similare, autorul reproduce la sfârșitul expunerii 13 anexe documentare și 3 planșe în fasciculi. O singură obiecțiune ar fi de făcut : citatele din textul expunerii ar fi trebuit date în traducere română, fiind nepotrivit procedeele editorului de a le reproduce de două ori în același text străin : odată în cursul expunerii și a doua oară la anexe.

**

A v e m

GEAMANTANE

orice mărime și cu cele
mai **convenabile**
prețuri

DACIA TRAIANĂ S. A.

INSTITUT DE ARTE GRAFICE, DE
EDITURĂ, COMPACTORIE, LIBRĂRIE
ȘI CARTONAJE

S I B I U
PIAȚA UNIRII 7.
Telefon 168-a

Depozit de desfacere

Str. Regina Maria 20